

Kameni most na Radobolji u Ilicima s kraja 16. stoljeća
Misija poveznica baštine ijudi prostora

Most između ljudi je riječ - RIJEČ je tijelom postala i nastanila se među nama! Našim mostovima ne postoje zato da prelazimo rijeke nego da povezujemo ljudi! Mostar, 10. svibnja 2020., XI.(XXXIV) god., br. 9/2020

BLAGOSLOV POLJA 2020.

Franjevačka strana - Misija Framost
(uvjetovano "koronavirusom")

24.5. (nedjelja)	11:00 sati	SMRČENJACI
31.5. (nedjelja)	11:00 sati 12:30 sati	ORLAC CIM-GORICA
7.6. (nedjelja)	11:00 sati	KOLENJE
14.6. (nedjelja)	11:00 sati	CIM-SV.ANTE
21.6. (nedjelja)	11:30 sati	TROSKOTI
24.6. (srijeda, Ivandan)	11:00 sati	MILJKOVIĆI
28.6. (nedjelja)	11:30 sati	GALAC
5.7. (nedjelja)	11:30 sati	BILE

Fratar: 063 311 240

U vrijeme pape Grgura Velikog (590.-604.) obavljaju se procesije na blagdan sv. Marka (25. travnja) u kojima se zazivao Božji blagoslov za polja i usjeve i moli za odvraćanje štetnih i zlih sila. Drugi oblik zaziva blagoslova i zaklinjanja štetnih sila jesu procesije koje su se obavljale tri dana prije blagdana Kristova uzašašća. Zazivi Božjeg blagoslova na polja i usjeve osobito su njegovani u srednjem vijeku, a u našim sredinama nastavljene posebno nakon rušenja crkava i samostana, a to je u Hercegovini počelo oko 1500. godine.

Bez sakralnih objekata, preživjeli katolici slave svete mise i obavljaju blagoslove polja na grobljima, grobištima, misištima i šamatorjima. Jednom rječu to postaju stoljetna svetišta i okupljališta vjernika na molitvu i zazivanje Božjeg blagoslova, te popratnog slavlja. Na tim svetištima katolici nad zemnim ostacima svojih preda učvršćivaju vjeru i zdušno zazivaju Božji blagoslov...

Obredno-molitveni sadržaj blagoslova polja danas prati i društvena dimenzija. Poslije misnog slavlja slijedi rodbinsko i prijateljsko druženje uz objede. Da je to tako bilo i u prošlosti može se naslutiti iz Okolohodnice - okružnice fra Andrije Karačića u poslanici od 22. siječnja 1852. (AFSKS, Pok2, str. 395)...

/Izvor: Blago iz škrinje dr. fra Andrije Nikića/

FRAMOST- Misija poveznica baštine franjevačkog zajedništva

Franjevci djeluju na ovim prostorima već osam stoljeća. U zgodno i nezgodno vrijeme žive svoju misiju duhovnosti po primjeru sv. Franje Asiškog, zajedno sa svojim narodom i na taj način su živa sastavnica života s ovdasnjim pukom.

⌚ Cim-sv.Ante | Ilići-sv.Franjo | Rudnik-sv.Barbara | Orlac-sv.Lovre | Smrčenjaci-Gospa Snježna | Vrelo Radobolje-Mala Gospa | Miljkovići-sv.Ivan Krstitelj

⌚ Ul. Treće Cimske bojne b.b. (Dom sv. Ante – Cim), 88000 Mostar, BiH | E-mail: framost.misija@gmail.com www.framost.com

⌚ Fratar poslužitelj franjevačkog zajedništva i suradnici Fra Luka Marić, Mob.: 063/311 240 E-mail: lukamarić95@gmail.com i maric.luka@telemach.ba | (Tel/fax: 036/341 941)

SVETE MISE našeg franjevačkog zajedništva:

⌚ CIM – sv. Ante:
Nedjeljom 10:00; utorkom 18:00 i blagdanom

⌚ RUDNIK – sv. Barbara:
Nedjeljom 8:00; srijedom 18:00 i blagdanom

⌚ ILIĆI – sv. Franjo:
Nedjeljom 9:00; četvrtkom 18:00 i blagdanom

⌚ VRELO RADOBOLJE – Majka Božja:
Subotom 17:00 i blagdanom

⌚ ORLAC – sv. Lovre:
Subotom 18:00 i blagdanom

⌚ MILJKOVIĆI – sv. Ivan Krstitelj:
Nedjeljom 12:00 i blagdanom

⌚ SMRČENJACI – Gospa Snježna:
Svakog 5. u mjesecu

U druge dane i vrijeme - po dogovoru i želji vjernika!

Za posjet i opremanje bolesnika fratar je na raspolaganju u svakoj vrijeme!

Fratar je na usluzi svima koji fratra trebaju: 063-311-240

TU SU JOŠ:

- ⌚ vjeronauk, ministranti, čitači, crkveno pjevanje
- ⌚ pohodi i opremanja bolesnih, sprovodi
- ⌚ ispitovanje, pričesti i drugi sakramenti
- ⌚ blagoslovi, pobožnosti svetima, krunice
- ⌚ hodočašća, korisna predavanja
- ⌚ koncerti, tribine, izložbe i dr.
- ⌚ Skrb o stanju sakralnih objekata koji su naša franjevačka baština

Čitanje sv. Evangelijskog po Ivanu (Iv 17, 1-11a) Oče, proslavi Sina svoga!

U ono vrijeme: Isus podiže oči k nebu i progovori: »Oče, došao je čas: proslavi Sina svoga da Sin proslavi tebe i da vlaštu koju si mu dao nad svakim tijelom dade život vječni svima koje si mu dao. A ovo je život vječni: da upoznaju tebe, jedinoga istinskog Boga, i koga si poslao – Isusa Krista. Ja tebe proslavljih na zemlji dovršivi djelo koje si mi dao izvršiti. A sada ti, Oče, proslavi mene kod sebe onom slavom koju imadoh kod tebe prije negoli je svijeta bilo. Objavio sam ime tvoje ljudima koje si mi dao od svijeta. Tvoji bijahu, a ti ih meni dade i riječ su tvoju sačuvali. Sad upoznaše da je od tebe sve što si mi dao jer riječi koje si mi dao njima predahod i oni ih primiše i uistinu spoznaše da sam od tebe izišao te povjerovaše da si me ti poslao. Ja za njih molim; ne molim za svijet, nego za one koje si mi dao jer su tvoji. I sve moje tvoje je, i tvoje moje, i ja se proslavih u njima. Ja više nisam u svijetu, no oni su u svijetu, a ja idem k tebi.« Riječ je Gospodnja.

RIJEČ NA RIJEČ...

‘Bog je ljubav i tko ostaje u ljubavi, u Bogu ostaje i Bog u njemu’ (Iv 4,16)

Sin je proslavljen u Ocu kad vrši volju Oca svoga... Otac je proslavljen u sinu kad sin, umjesto da se osvećuje mučiteljima svojim, javno opršta. Otac je proslavljen u sinu kad sin radi i preuzima obvezu života ne želeći pasti nikome na teret. Otac se proslavlja uvijek kad se gleda pozitivno promicati i pozitivnim ovaj život i svijet ispuniti... Proslavimo oca svoga i neka se proslavi Otac u nama!

DONOSIMO I TRI POUČNE PRIČE

Jedne prilike, seljani su odlučili moliti za kišu. Svi oni su se okupili na dan molitve, ali samo je jedan dječak ponio kišobran. - To se zove VJERA.

Kada se igrate s jednogodišnjim djetetom i bacate ga u zrak, ono se smije jer zna da će te ga uhvatiti i čuvati. - To se zove POVJERENJE.

Svaku noć idemo na počinak, a nitko nam ne jamči da ćemo se ujutro živi probuditi. Ipak navijamo alarm jer vjerujemo da ćemo ustati. - To se zove NADA.

ZLOČIN NAD HRVATIMA KONJICA: ZORAN MATKOVIĆ, ŠEST MJESECI MUČEN U LOGORU, ČOVJEK JE KOJI – OPRAŠTA!

Zoran Matković stolnoteniški je sudac u ranim pedesetima. Otac je dvojice sinova Luke i Ivana. U Mostaru s obitelji živi posljednjih 26 godina, a u rodnom Konjicu ima kuću i imanje na kojem uzgaja voće i povrće. Tamo odlazi barem jednom tjedno. Konjic je napustio nakon rata u kojem je, kao zarobljenik, u logoru proveo gotovo pola godine. Zoran je čovjek koji je preživio horor jednog postojanja. On je čovjek koji ne mrzi.

„Bio sam zarobljen s ocem, bratom, ujakom i najboljim prijateljem. Imao sam 23 godine tada, a Slaven, najbolji prijatelj, 24. On nije preživio. Vidio je stvari koje nije smio. Skinuli su ga snajperom ravno u srce. Imao je jednogodišnjeg sina. Imao je 24.“

Zorana su tukli dok ne bi ostao bez svijesti. Čupali ga za bradu do gole kože, no, Zoran udarce ne pamti. Kaže da ih, od silne tuge, nije niti osjetio.

„Nisam osjećao bol. Sve što sam mogao osjetiti bio je gubitak Slavena.“

„Kad je trebala biti razmjena nas 30 je odvedeno na Bradinu gdje nas je dočekala Handžar divizija. Brata i mene su poveli, a otac je razmijenjen. Načulo se da je plan da budemo likvidirani. Tamo su nas tukli, psihički emotivno zlostavljali na sve moguće načine. Tjerali su me da skačem na glavu s visine od 2 metra, da nosimo vrčeve s kamjenjem i trčimo, igrali su se s nama... Da čistimo objekte, da pločice noktima paramo. Uzimali nam krv i gušili me u potoku; plitkom i muljavom. Tada sam rekao – Ubij me! Više, ne mogu!“

Nakon dva dana su ih razmijenili. Vodio ih je zlostavljač i cijelim putem pucao puškom u tlo, od bijesa. „Rekao mi je tada ‘kako ćeš se ti meni svetići’, a znao sam da neću. Već sam mu bio oprostio.“ „Uz obitelj, krunicu i obiteljsku molitvu sam stekao

psihičku snagu. Nisam se bojao. Molitva je sve. Ne osjećam napetost. Sudac sam u stolnom tenisu i često sam u Sarajevu, Tuzli i Zenici. Strah postoji za djecu, ali prekrizim se i kažem ‘U Božje ruke’. Znam da je plan bio da svi predemo u Armiju. Ja sam rekao da sam Hrvat i da ću s Isusovim križem - i poginuti kao Hrvat!“

Zoran se često prisjeća svoga oca.

„Otac nas je odgojio da nema mržnje, samo oprštanje. Nisam nikad i nikome zlo napravio. Najljepše je biti čiste savjesti. Čitav rat sam nosio pušku, ali nikad mi nije palo na pamet pucati na džamiju, nečiju kuću, ili ne dao Bog - dijete. To je za mene bila svetinja. Među nama je bilo pojedinaca koji su činili zlo. Oni su za mene zločinci.“

Upitala sam Zorana, za kraj, što misli zašto ljudi koji nisu imali dodira s ratom dasnas potiču na sukob?

„To je zlo koje se nalazi u ljudima i kada zlo proradi onda nestaje ljudskost. Osnovni razlog je politika. Svaki mali narod je u jednakom teškoj situaciji. Najviše me boli to što moj hrvatski narod, koji je preživio grozne stvari, se u javnosti prezentira kao nesikren. Nismo imali sredstva informiranja.“

Izvor: Dnevnik.ba/piše: Jurija Milović

Sveta Rita je preminula 22.5.1447. i slavi se tog dana, 22. svibnja. Na čelu je zadobila ranu koja ju je podsjećala na Isusovu trnovu krunu. Narod ju je odmah nakon smrti počeo štovati kao sveticu. Zaštitnica je bespomoćnih i beznadnih slučajeva. Naročito je zazivaju u bezizlaznim situacijama, teškim neizlječivim bolestima poput raka. Uz to je zazivaju i žene željne djece.

Pokojnici koje smo ispratili od prošlog broja našeg Listića:

- Marijan Marić-Bazić, 1928., pokopan u Čimu kod sv. Ante;

Pokoj vječni daruj im Gospodine.
Počivali u miru Božjem.
Ožalošćenima iskrena sućut.
(Pokojnici su upisani u Maticu umrlih našeg Franjevačkog zajedništva)

U nedjelju, 17.5. u 93. godini u Mostaru u svom obiteljskom domu na Bijelom Brijegu, preminuo je Marijan Marić - Bazić. Dugogodišnji uposlenik Mostarskog Rudnika i umirovljenik. U braku s Andelkom Galić stekao je osmoro djece od kojih je najstariji fra Ante. Marijan se odlikovao blagošću i otud je u narodu i stekao ime Marijanica Bazić. Dok je god mogao i pokretljiv bio sv. misu je pojavao u franjevačkom centru sv. Ante-Čim. Pokopan je 19.5. u Čimu kod sv. Ante. Pokoj vječni daruj mu Gospodine. Počivao u miru Božjem. Iskrena sućut svim ožalošćenima.

OBAVIJEŠTI – NEKA BUDE BJELODANO

- PRVA PRIČEST. Dva mjeseca kušnje i izolacije promijenila su velik dio naših planova i programa. U nadi da je sve to jedna mučna prošlost održali smo roditeljski sastanak s roditeljima ovogodišnjih prvopričesnika i dogovorili da PRVA PRIČEST U NAŠEM FRANJEVAČKOM ZAJEDNIŠTVU bude u Centru sv. Franje-Ilići, 21.6.
- PROBE PJEVANJA I FOLKLORA SU TAKOĐER U PROMIŠLJANJU. U ovom tjednu će se otpoštiti obavijesti svima...
- MISE ZA POGINULE BRANITELJE KAO I ZA DAR SLOBODE OVDAŠNJEMU PUKU bit će služene kao i prijašnjih godina u sv. Franji-Ilići 11.6., u sv. Anti-Čim 12.6., u sv. Barbari Rudnik 15.6.
- RASPORED BLAGOSLOVA POLJA otisnut je na naslovnoj strani...

NEKO, DRUKČIJE PROLJEĆE

Uvijek je prelijepo proljeće
u mom zavičaju.

Ali ovo proljeće...
neko je, drugačije proljeće.

Jednako mirisno,
rosom okupano cvijeće,
jednako je čisto nebo bez oblaka.
Jednako prekrasno pjevaju ptice.

Ali, ovo proljeće...
neko je, drugačije proljeće.

Jednako me podsjeća
na proljeće mog djetinjstva,
jurnjave livadama,
smijeh bez razloga.

Ali ovo proljeće...
neko je, drugačije proljeće.

I, neka ostane jednako po svemu.
osim po novom sretnijem i ljepšem
životu ljudi moga zavičaja.

Autorica: Dijana Zovko

Izdavač: FRAMOST – Misija poveznica baštine ljudi i prostora /interno/
Ulica Treće Ćimske bojne b.b., (Dom sv. Ante – Čim); 88000 Mostar; BiH;
Tel/Fax: 00387 36 341 941 / E-mail: framost.misija@gmail.com / www.framost.com
ID br: 4227940780003 / Žiro račun kod UniCredit bank: 3381302247640454
Poslužitelj Franjevačkog zajedništva: fra Luka Marić, mob: 063-311-240;
E-mail: lukamaric95@gmail.com ili maric.luka@telemach.ba;